

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 236/23
15.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Мањулов, адвокат из Београда, Браничевска 6 и тужиоца ГГ из ..., чији је пуномоћник Бане Секулић, адвокат из Београда, Краљице Наталије 66/9, против туженог ДД из ..., чији је пуномоћник Лазар Борозан, адвокат из Београда, Делијска 3, ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 7723/19 од 10.10.2022. године, исправљене решењима истог суда П 7723/19 од 9.11.2022. године и П 7723/19 од 27.1.2023. године, у седници већа одржаној дана 15.3.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 7723/19 од 10.10.2022. године, исправљена решењима истог суда П 7723/19 од 9.11.2022. године и П 7723/19 од 27.1.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужилаца АА, ББ и ВВ и туженог ДД за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 7723/19 од 10.10.2022. године, исправљеном решењима истог суда П 7723/19 од 9.11.2022. године и П 7723/19 од 27.1.2023. године, првим ставом изреке усвојен је главни тужбени захтев тужилаца, па је утврђено да је ништаво завештање сада покојне ЂЂ бивше из ... сачињено пред сведоцима у Београду дана 5.11.1991. године. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцима АА, ББ и ВВ накнади трошкове парничног поступка у износу од 603.474,00 динара са

законском затезном каматом од извршности до исплате. Трећим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу ГГ накнади трошкове парничног поступка у износу од 360.650,00 динара са законском затезном каматом од извршности од исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужени је побијао првостепену пресуду из свих разлога прописаним чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11....18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Тужиоци АА, ББ и ВВ доставили су одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Испитујући правилност првостепене пресуде, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Другог основног суда у Београду О 1369/98 од 26.6.1998. године, расправљена је заоставштина иза покојне ЂЂ бивше из ..., преминуле дана 29.5.1992. године, коју је између осталог чинило и право својине на стану број ... у ... у ... и за њене законске наследнике оглашени су сада пок. ЕЕ и тужилац ГГ са по 1/2 идеална дела. Решењем Првог основног суда у Београду О 8518/13 од 27.6.2013.године, тужиоци АА, ББ и ВВ оглашени су за законске наследнике покојне ЕЕ са уделом од по 1/3 идеалног дела на заоставштини коју чини и право својине са уделом од 1/2 идеална дела на означеном стану. У предмету Првог основног суда у Београду О 16815/13, по предлогу туженог, на записнику од 13.3.2014. године, проглашено је завештање оставиле сада покојне ЂЂ, сачињено у форми писменог завештања пред сведоцима дана 5.11.1991. године, којим је располагала означеним станом и за тестаменталног наследника одредила је туженог ДД, те је поступак у том предмету окончан решењем Првог основног суда у Београду О 16815/13 од 18.9.2014. године, којим је на основу члана 359 Закона о парничном поступку у вези са чланом 30 Закона о ванпарничном поступку одбачен предлог туженог за расправљање заоставштине иза покојне ЂЂ.

Према налазу комисије вештака графолога Слободана Ивановића и Милана Миловановића који је првостепени суд прихватио пошто је дат на основу оригинала спорног завештања, утврђено је да сада покојна ЂЂ несумњиво није скриптор спорног потписа на своје име на оригиналном руком писаном спорном документу – тестамент пред сведоцима сачињен у Београду дана 5.11.1991. године, на другој страни испод текста у рубрици тестаторка, а спорни потпис несумњиво је начињен методом имитације – подражавања од стране другог скриптора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са одредбом чланова 157, 161, 162, 169 и 237 став 2 сада важећег Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС” бр. 46/95 са изменама и допунама) у вези са члановима 62, 64 став 1, 77 и 220 Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС” бр. 52/74 и 1/80) важећег у време сачињавања спорног завештања, оценио да је несумњиво утврђено да тестваторка сада покојна ЂЂ није својеручно потписала спорни писмени тестамент пред сведоцима од 5.11.1991. године, већ да је спорни потпис са њеним именом и презименом у доњем десном углу несумњиво начињен методом имитације – подражавања од стране другог скриптора, па је закључио да се ради о фалсификованом потпису, те да је спорни тестамент супротан императивној одредби члана 64 раније важећег Закона о наслеђивању, јер је услов пуноважности писменог завештања пред сведоцима својеручни потпис тестватора, а такође је супротан и одредби члана 157 сада важећег Закона о наслеђивању и као такав апсолутно ништав, па је усвојио главни тужбени захтев не одлучујући даље о евентуалном тужбеном захтеву.

Првостепени суд је разматрајући приговор неблагоприятности поднете тужбе, ако и приговор застарелости истакнуте од стране туженог с позивом на рокове из члана 169 Закона о наслеђивању, оценио да се не ради о разлозима рушљивости спорног завештања који води поништају истог и на који се примењују рокови од једне године од дана сазнања за разлог рушљивости односно рок од десет година од дана проглашења завештања, већ се у конкретном случају ради о разлозима апсолутне ништавости о којима суд води рачуна по службеној дужности и на који се не примењује наведени рокови.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Одредбом члана 237 став 2 Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС”, бр. 46/95 са изменама и допунама) прописано је да се на завештања, уговоре о доживотном издржавању и уговора о уступању и расподели имовине за живота, који су сачињени до дана ступања на снагу овог закона примењују прописи који су важили у време њиховог сачињавања.

Одредбом члана 62 Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС”, бр. 52/74 и 1/80), који је важио у време сачињавања спорног завештања, прописано је да је пуноважан онај тестамент који је направљен у облику утврђеном у закону и под условима предвиђеним законом.

Одредбом члана 64 став 1 истог закона прописано је да завешталац који зна да чита и пише може направити тестамент на тај начин што ће исправу коју је неко други саставио својеручно потписати у присуству два сведока, изјављујући пред њима да је то његов тестамент.

Одредбом члана 220 став 1 истог закона прописано је да ако се по правноснажности решења о наслеђивању пронађе тестамент суд ће га прогласити и доставити оставинском суду, а задржати његов препис. Ставом 2 истог члана прописано

је да оставински суд неће поново расправљати заоставштину већ се обавестити заинтересована лица о проглашењу тестаментa и упозорити да могу своја права на основу тестаментa остварити.

Одредбом члана 157 Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС”, бр. 46/95 са изменама и допунама) прописано је да је фалсификовано завештање ништаво. Истим законом одредбом члана 161 прописано је да на ништавост суд пази по службеној дужности и да се на њу може позивати свако заинтересовано лице, што је прописано и одредбом члана 109 став 1 Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 162 истог закона прописано је да се право на истицање ништавости не гаси (став 1), а одредбом члана 163 истог закона прописано је да се ништаво завештање сматра завештање које никада није ни сачињено.

Имајући у виду цитиране законске одредбе произлази да захтев за утврђење ништавости завештања није везан за рокове, већ тако утврђење може захтевати свако лице које за то има правни интерес.

Код фалсификата завештања оставиочева воља ни на који начин ни формално, не учествује у сачињавању завештања због чега се таква повреда адекватно санкционише онемогућавањем таквог завештања, које ни у чему не кореспондира са стварном вољом завештаоца да производе било какве правне последице.

За пуноважност писменог тестаментa пред сведоцима битан елемент је да је завешталац исправу коју му је неко други саставио својеручно потписао, а у конкретном случају тог битног елемента нема, јер на основу изведених доказа није утврђено да је завешталац својеручно потписао предметни тестамент, а правно дејство може да производи само пуноважно завештање.

Завештање је увек фалсификат када је фалсификован оставиочев потпис. Фалсификат као разлог ништавости се не може конвалидирати. Код фалсификованог завештања оставиочева воља ни на који начин, ни формално не учествује у сачињавању завештања. Суштина утврђења ништавости фалсификованог завештања је у спречавању да једно писмено буде представљено као оставиочева воља.

Неосновано се жалбом туженог указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 7 Закона о парничном поступку да је туженом онемогућено да расправља пошто је првостепени суд на припремном рочишту одлучио да изведе доказ саслушањем туженог у својству парничне странке, али је то решење ставио ван снаге.

Одредбом члана 229 став 2 Закона о парничном поступку прописано је да суд одлучује које ће доказе извести ради утврђења битних чињеница. Према стању у списима првостепени суд је одлучио које ће доказе извести ради утврђења битних чињеница, а одбио је извођење предложених доказа које не сматра важним за одлуку у складу са овлашћењем из члана 315 став 2 Закона о парничном поступку. Суд није везан за раније решење о извођењу доказа.

Неосновано се жалбом туженог указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 197 Закона о парничном поступку да је првостепени суд усвојио основни захтев, а да није изводио доказе о преосталом тужбеном захтеву, јер је одредбом члана 197 став 2 Закона о парничном поступку прописано да тужилац може два или више тужбена захтева у међусобној вези да истакне у једној тужби, на начин да суд усвоји следећи од тих захтева, ако нађе да претходни захтев није основан, а у конкретном случају првостепени суд је усвојио основни тужбени захтев, па није било места за одлучивање о евентуално постављеном тужбеном захтеву.

Неосновано је жалбено указивање туженог на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање пошто су постојала два супростављена налаза вештака графолога, а да вештачење у складу са чланом 271 став 4 Закона о парничном поступку није обавила комисија вештака у саставу од три члана, што је битно ако се два вештака не слажу, јер је одредбом члана 271 став 4 Закона о парничном поступку прописано да ако се неусагласе налаз и стручна мишљења вештака односно ако суд сматра да битне чињенице нису довољно расправљене суд ће одредити ново вештачење које ће поверити другом вештаку и о томе обавестити странке, из чега произлази да ново вештачење може обавити и судски вештак појединац, а у конкретном случају чланови комисије вештака нису имали супростављена мишљења.

Без утицаја је жалбено указивање да су се на примедбе туженог на налаз комисије вештака морала изјаснити оба члана комисије, јер је према стању у списима за председника комисије од стране првостепеног суда именован судски вештак Слободан Ивановић, који је на рочишту бранио налаз комисије вештака који је усаглашен и није било супротстављеног мишљења, а оба вештака су била упозната са приложеним налазима вештака графолога Јована Крстића и Радослава Свичевића, који је истакао примедбе на налаз, што је потврдио у свом исказу вештак Слободан Ивановић на рочишту одржаном дана 10.10.2022.године.

Неосновано је жалбено оспоравање налаза комисије вештака графолога указивањем да председник комисије није дао конкретне одговоре на примедбе туженог, јер према стању у списима тужени након изјашњења вештака на примедбе није предложио супервештачење.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права указивањем да је првостепени суд применио одредбе новог Закона о наслеђивању а не Закона о наслеђивању важећег у време сачињавања спорног писменог тестаментa пред сведоцима, јер је првостепени суд применио одредбе важећег Закона о наслеђивању (члан 237 став 2) који упућује на примену прописа који су важили у време сачињавања завештања који су сачињени до дана ступања на снагу тог закона – пре 5.5.1996. године, а у конкретном случају у погледу временског важења закона примениће се процесне одредбе новог закона, како је то правилно и применио првостепени суд. Осим тога, Закон о наслеђивању из 1995.године, за разлику од претходног Закона о наслеђивању даје разлоге неважности завештања, начелно остајући у оквиру класичних разлога неважности правних послова садржаних у Закону о облигационим односима.

Неосновано се жалбом оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање

указивањем да првостепени суд није саслушао туженог, као ни тестаменталне сведоке. Одредбом члана 228 Закона о парничном поступку прописано је да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којима оспорава наводе и доказе противника. Из цитиране законске одредбе произлази да странке саме бирају између законом прописаних доказним средстава којим доказним средствима ће доказати своје тврдње, односно оповргнути наводе противника, а првостепени суд је у складу са овлашћењем из члана 229 став 2 Закона о парничном поступку одлучио које ће доказе извести ради утврђења битних чињеница и на основу спроведеног доказног поступка и правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања донео побијану одлуку. Извођење доказа саслушањем парничне странке не представља обавезно доказно средство од чијег извођења би зависио успех туженог у спору, а првостепени суд према стању и изведеним доказима цени да ли ће неки доказ извести, па како је у конкретном случају чињенично стање довољно расправљено првостепени суд је оценио да саслушање туженог у својству парничне странке не би довело од промене. Првостепени суд је у складу са овлашћењем из члана 315 став 2 Закона о парничном поступку одбио доказне предлоге које не сматра важним за одлуку.

Неосновано се жалбом указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 7 Закона о парничном поступку указивањем да је туженом онемогућено да расправља непосредним изјашњењем пошто је првостепени суд отклонио извођење доказа саслушањем туженог у својству парничне странке, јер у складу са одредбом члана 85 став 9 Закона о парничном поступку странка коју заступа пуномоћник може увек да приступи у суд и даје изјаве поред свог пуномоћника и да сама предузима радње, због чега туженом није онемогућено да расправља.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилне су и одлуке о трошковима парничног поступка садржане у другом и трећем ставу изреке првостепене пресуде, јер су засноване на правилној примени чланова 153 и 154 Закона о парничном поступку те на одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења, а са законском затезном каматом у складу са члановима 277 и 324 Закона о облигационим односима од извршности до исплате, па су исте потврђене у складу са чланом 401 тачка 2 Закона о парничном поступку.

На основу свега изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужени није успео са жалбом, а издатак тужилаца АА, ББ и ВВ за састав одговора на тужбу од стране пуномоћника адвоката не представља нужан трошак, то су у складу са чланом 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку, одбијени као неосновани њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка

Управитель писарнице
Јасмина Ђокић